

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 17:

Forespørgsel til statsministeren og udenrigsministeren [om civilbefolkningen i Irak].
Af Villy Søvndal (SF) og Frank Aaen (EL) m.fl.
(Forespørgslen anmeldt 27/10 2005).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (*Ophold*). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 18:

Forespørgsel til udenrigsministeren [om den palæstinensiske stat].
Af Villy Søvndal (SF) og Ole Sohn (SF).
(Forespørgslen anmeldt 27/10 2005).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (*Ophold*). Det er givet.

Den sidste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 5:

Forslag til folketingsbeslutning om ernæringsmærkning af alle fødevarer, der sælges i Danmark.
Af Per Clausen (EL) og Frank Aaen (EL).
(Fremsat 11/10 2005).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed):

Først vil jeg gerne takke for støtten til mit oplæg om en ny ernæringsmærkningsordning, for sådan opfatter jeg beslutningsforslaget, hvor der jo

klart bliver givet udtryk for, at man sådan set er enig i det oplæg, som jeg har fremlagt.

Formålet med at indføre et ernæringsmærke er jo at give forbrugeren et redskab i den situation, hvor man er ude at handle, til at foretage det ernæringsmæssigt mest hensigtsmæssige valg. Hensigten er så, at mærket på en enkel måde skal vise, hvilke fødevarer man kan spise mange af og spise meget af, og hvilke fødevarer man omvendt bør vælge i mere begrænsede mængder.

Den europæiske forbrugerorganisation, BEUC, har for nylig fremlagt resultaterne af en undersøgelse af de forskellige opfattelser, forbrugerne har af mærkning på fødevarerne. Det er en undersøgelse, som omfatter fem medlemsstater, Danmark er inkluderet, hvor man har spurgt ca. 600 forbrugere i hvert land.

Rapporten konkluderer, at forbrugerne generelt ikke er gode til at vurdere ernæringsstatus for sammensatte fødevarer, og at der efterspørges en simpel mærkning på forsiden af fødevarerne, der kan give hjælp i indkøbssituationen til at vurdere, om en vare er et godt valg eller et mindre godt valg.

Kl. 20.40

Derfor har vi i Familie- og Forbrugerministeriet arbejdet ganske meget med at finde den model for en ernæringsmærkningsordning, der giver forbrugeren den bedste vejledning til at vælge sundt, når man står i indkøbssituationen.

Et nationalt ernæringsmærke skal imidlertid bygge på frivillighed, og det skyldes, at en obligatorisk eller lovpligtig national mærkningsordning ville være i strid med EU-reglerne, i strid med reglerne i mærkningsdirektivet om mærkning af fødevarer, som jo er det grundlæggende fællesskabsretlige regelsæt på det her område. Der er her tale om udtømmende regler, og derfor er der ikke mulighed for, at vi supplerer med nationale regler på området.

Derfor kan regeringen, selv om vi da kan have megen sympati for det, ikke støtte forslaget om at gennemføre lovændringer eller ændringer af de administrative forskrifter for at gøre etableringen af et ernæringsmærke obligatorisk.

Den model, som jeg fremlagde i mit oplæg til en ny ernæringsmærkningsordning i Danmark, er jo blevet kritiseret fra forskellige sider af både brancheorganisationer og flere ernæringsseksperter. Derfor har jeg også bedt Fødevarestyrelsen og Danmarks Fødevareforskning om at se på en revideret model for en ernæringsmærkning, hvor den kritik, der er blevet fremført fra

de forskellige sider, søges imødekommet, uden at det går ud over effekten og grundideen i ordningen.

Det er bl.a. blevet påpeget, at den foreslåede model ikke i tilstrækkelig grad vil kunne understøtte de officielle kostråd. Baggrunden for den kritik er primært, at den model, der er foreslået, for at være enkel, forståelig og gennemskuelig er baseret på ens fastsatte grænser for de pågældende næringsstoffer, det vil sige fedt, mættet fedt, sukker og fibre – uanset produktgruppe.

Det er de uheldsmæssigheder, nogle har rejst, som vi så forsøger at imødegå i det arbejde, vi nu har sat i gang. Arbejdet med en tilpasset model forventes at være afsluttet i løbet af ganske kort tid, og derefter vil jeg fortsætte drøftelserne med parterne. Jeg håber fortsat, at vi kan få lavet et godt ernæringsmærke, som kan komme til at fungere og give forbrugerne et bedre og nemmere valg i hverdagen.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Nu kom det selvfølgelig ikke som nogen overraskelse for mig, på trods af at Enhedslisten i den her sag har valgt at støtte forbrugerministeren på den indholdsmæssige side. Det var ikke, fordi vi ikke også kunne finde detaljer i ministerens forslag, vi kunne være uenige i. Vi synes faktisk, det er vigtigt at opnå et resultat på det her område.

Det, jeg bare synes er lidt sørgeligt, er, at det indtryk, man får, når man hører ministerens tale her, jo er, at når det kommer til stykket, er det erhvervslivets organisationer, der kommer til at bestemme, hvordan den her mærkningsordning kommer til at se ud, fordi det er en konsekvens af EU's regler, at anderledes kan det ikke være. Det synes jeg er trist.

Men jeg vil så spørge ministeren, om vi kan forvente, at ministeren vil holde fast i de fortsatte forhandlinger og dermed i hvert fald holde fast i det grundprincip, som ministeren har givet udtryk for, og som jeg er meget enig i, nemlig at vi ikke vil have, at usunde fødevarer kan markedsføres som sunde fødevarer, bare fordi de er sundere end de andre usunde fødevarer inden for det område.

(Kort bemærkning).

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed):

Det vil jeg bekræfte at jeg vil. Det skal være sådan, at det er en lødlig og ordentlig mærknings-

ordning, som giver forbrugerne en reel vejledning til at finde de sunde varer. Derfor ønsker jeg ikke en ordning, der indikerer, at varer, som er usunde, skulle være sunde. Så jeg vil holde fast i den grundlinje, der er i det forslag, som jeg har fremsat.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Men er realiteten ikke, at den mærkningsordning, som erhvervslivet gerne vil have indført – erhvervslivet er åbenbart vældig samlet i denne sag – lige præcis er en ordning, som har det problem i sig, at fordi man vil have mærket de enkelte produkter hver for sig, får vi også en særlig kategori af sund vingummi i modsætning til usund vingummi, og på den måde bliver det hele vejen rundt? Så synes jeg bare, at vi har genetableret det problem, vi allerede har nu, med lightprodukter osv., som i virkeligheden ikke er light, bare fordi de er en lille smule mindre fede end de andre chips, som man kan købe.

Problemet er vel, når det kommer til stykket, at ministeren på grund af EU-reglerne er nødt til at blive enig med erhvervslivet, og derfor kommer det til at diktere, hvordan der bliver en mærkningsordning, eller også bliver der bare ingen.

Kl. 20.45

(Kort bemærkning).

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed):

Langt hen ad vejen er jeg i den uvante situation, at jeg er fuldstændig enig med hr. Per Clausens synspunkter, i hvert fald i den første halvdel af spørgsmålet. Men det bliver jo ikke sådan – og her er vi så uenige – at erhvervslivet kommer til at diktere en ordning.

I det omfang, vi gennemfører en ernæringsmærkningordning, skal den være ordentlig og reel. Den skal ikke være egnet til at vildlede forbrugerne i retning af, at nogle produkter, der er usunde, på grund af mærkningsordningen eller på anden måde kommer til at fremstå som sunde. Det vil jeg ikke tillade bliver det endelige resultat.

Så kan man selvfølgelig – det er jo korrekt – komme til at stå i den situation, at der ikke er enighed mellem alle parterne om, hvordan en ernæringsmærkningsordning skal se ud, og så vil jeg overveje, hvilke skridt jeg vil tage i den situation. Jeg har ikke gjort det endeligt op endnu, men hvis vi ikke kan blive enige, kan jeg i hvert

fald sige så meget, at det ikke vil betyde, at jeg opfører med at forfølge mulighederne for at gennemføre en form for ernæringsmærkningsordning, som er baseret på de principper, jeg har fremlagt.

Formanden:

Tak til familie- og forbrugerministeren, og så går vi til ordførerrækken. Hr. Karsten Nonbo som ordfører.

Karsten Nonbo (V):

Da Venstres ordfører på dette område, fru Inger Støjberg, ikke kan være til stede i dag, har jeg lovet at varetage Venstres og befolkningens interesser.

Først vil jeg gerne anerkende forslagsstillerens ros til regeringen, når de i indledningen skriver, at fødevarsundhed er et højt prioriteret emne for regeringen. Det er jeg ganske enig med forslagsstillerne i, og det er også sådan, jeg ser på ministeren på området.

Ernæringsmærkning skal være enkel, overskuelig og forståelig og gerne international. Ernæringsmærkning burde være lige så hot og in som mærkningen af mærketøj, for det kan folk finde ud af, når de køber.

Ministeren henviste i sin tale til en undersøgelse af forbrugernes opfattelse af mærkning af fødevarer. Den konkluderer desværre, at forbrugeren generelt ikke er gode til at vurdere ernæringsstatus for sammensatte fødevarer, og peger netop på, at der efterspørges en simpel mærkning. Derfor tales der i indledningen om enkel, overskuelig og forståelig, og jeg har så tilføjet ordet international, fordi vi i Venstre gerne ser, at man prøver at udnytte samhandelspotentialer med de øvrige EU-lande. Vi får derved måske mulighed for at gå fra en frivillig til en obligatorisk mærkning, og vi kunne undgå risikoen for at løbe ind i problemer med tekniske handelshindringer, hvis vi bemyndiger ministeren til at arbejde for fælles EU-mærkninger.

Jeg kunne godt tænke mig at høre, om forslagsstillerne vil være med til det. Vi bevæger os jo mere og mere rundt i andre EU-lande, både på ferier og længerevarende ophold, og jeg vil lige så gerne vide, hvad jeg køber, når jeg spiser i Tyskland eller Spanien eller Litauen. Jeg tror også, at danske fødevarer vil blive endnu bedre stillet i en konkurrencesituation med en fælles obligatorisk EU-mærkning. Jeg mener nemlig, at kvaliteten af danske fødevarer er over gennemsnittet.

Vi synes derfor i Venstre, at vi i stedet for at gennemføre noget hurtigt og halvt på det danske marked alene skal lade ministeren agere med den gode vilje, han allerede har udvist på området. Vi vil derfor takke nej til forslaget fra forslagsstillerne, og jeg anbefaler, at vi lige spiser brød til, mens vi venter.

Karen Hækkerup (S):

Der skal ikke være nogen tvivl om, at Socialdemokraterne gerne vil have mærket de fødevarer, der ligger på hylder og i kølebokse rundt omkring, og som de danske forbrugere køber. Vi har med andre ord et meget stort ønske om, at der skal indføres ernæringsmærker, der ikke kun mærker de sunde fødevarer, men også de usunde og i særdeleshed dem, som snyder lidt på vægten og sender nogle signaler om, at de er sunde, men hvor man – når man får vendt varedeklarationen om og får nærlæst den – opdager, at det i virkeligheden er nogle temmelig elendige produkter, man køber.

Vi synes ikke desto mindre, at der er nogle problemer ved det forslag, som Enhedslisten har fremsat, i forhold til de EU-regler, der findes på området. Vi finder derfor, at det bedste, Folketinget kan gøre for at fremme ernæringsmærket – som vi altså ønsker indført, enten det skal gennemføres i den form, ministeren har foreslået, eller som Enhedslisten nu foreslår – er under udvalgsarbejdet at forsøge at vende hver sten, der kan vendes, og tænke hver tanke, der kan tænkes, for at finde en løsning, som alle kan blive enige om.

KI. 20.50

Socialdemokraterne har længe haft et politisk ønske om, at fødevarer skal mærkes, for vi tror, det vil være gavnligt for forbrugernes sundhed, at fødevarerne bliver mærket. Vi kæmper derfor for den samme sag som Enhedslisten, og det er vores håb, at udvalgsarbejdet kan åbne en løsning, der gør, at erhvervslivet også vil bidrage til, at fødevarer fremover kan mærkes. Forhåbentlig kan det lykkes, og vi vil i alle tilfælde bidrage konstruktivt under udvalgsarbejdet, så der kan findes en ordening.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg vil bare høre, om det er sådan, at Socialdemokratiets udgangspunkt er, at der skal etableres en ordening, som også betyder, at vi ikke kommer i den situation, at underlødige fødevarer bliver mærket som sunde, bare fordi de er

sundere end andre underlødige fødevarer. Jeg nævnte i den forbindelse et eksempel med chips over for forbrugerministeren. Det er det første spørgsmål.

Det andet spørgsmål, jeg gerne vil stille den socialdemokratiske ordfører, er, om det ikke føles en smule ubehageligt for en socialdemokrat at måtte erkende, at der kun kommer en mærkningsordning på dette område, hvis erhvervslivet vil. Man kan jo godt forhandle og kræve ting ad frivillighedens vej, men her har vi faktisk ingen – absolut ingen – politiske pressionsmidler på grund af EU-bindingen.

(Kort bemærkning).

Karen Hækkerup (S):

Til det første spørgsmål om kvaliteten vil jeg sige: Jeg tror, man skal lytte til noget af den kritik, der er blevet rejst af det forslag, som ministeren har fremsat, og som Enhedslisten nu søger at gøre til lov. Der er nemlig forskel på god kvalitet og det at være slankende og sund kost, og noget af det, kritikken er gået på, er, at det mærke, man ønsker at gennemføre, er noget med, at der er mærker på det, man bare kan spise væk af, og det, man skal spise lidt mindre af. Men det tager jo ikke højde for, at der er forskel på kvantitet og kvalitet.

Det er jo bedre at vælge den gode, hjemmelavede flødeis uden tilsætningsstoffer end at vælge en, der er mærket som et sundere produkt, men som i virkeligheden udelukkende består af lidt vand, tilsætningsstoffer og smagsemulgatorer, som er fuldstændig kunstige, og ikke indeholder nogen som helst former for hverken vitaminer eller mineraler. Man kan også nævne olier. Det er sundt at spise avocado, men en sådan skal ikke mærkes som et sundt produkt; det er også sundt at spise havregryn, men de skal heller ikke mærkes som et sundt produkt. Med andre ord lægger det forslag, som nu er fremsat, vægt på, at kvalitet er lig med slankende produkter, og den debat tror jeg udvalget skal tage igen.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg deltager gerne i en debat om det konkrete forslag, og så vidt jeg har læst ministerens forslag, er det lige præcis på nogle af de områder, som den socialdemokratiske ordfører nævner, jo heller ikke færdigt i den forstand, at forskellige ting ikke skal korrigeres.

Men jeg kan måske alligevel blive en anelse betænkelig, hvis man for yderligere at komplicere det, jeg i grunden som udgangspunkt troede handlede om ernæring og sundhed, vil sætte et kvalitetsstempel på det. Jeg synes også, det er godt med kvalitetsvarer, og jeg synes, det er allerbedst med økologiske kvalitetsvarer, men jeg synes måske, man skal være opmærksom på, at hvis man vil lave en sundhedsmærkning, skal den være nogenlunde enkel og gennemskuelig, og så er forudsætningen selvfølgelig, at den ikke giver svar på alle spørgsmål.

Jeg kan godt blive lidt bekymret for, at når det kommer til stykket, dækker alt det, som den socialdemokratiske ordfører siger her, over, at Socialdemokraterne erkender, at det er erhvervslivet, der bestemmer, og så er det måske klogest at lade, som om man er enig med dem.

(Kort bemærkning).

Karen Hækkerup (S):

Der skal ikke være nogen tvivl om, at vi ønsker en ernæringsmærkningsordning. Men jeg synes heller ikke, vi kan konkludere, at debatten i Danmark blandt forbrugerne, erhvervslivet og politikerne skal være slut, og at den endelige og bedst mulige løsning er fundet i det forslag, ministeren fremsatte, og som Enhedslisten nu støtter.

Der er andre mærkningsordninger, som fungerer rundt omkring, både i Norden og resten af Europa, og måske skulle vi, inden vi lægger os fast på, hvilken model vi endelig vil støtte, se på: Kunne der være nogen fordele ved bl.a. at kigge til resten af Norden, hvor man jo har fundet ud af at lave et mærke, som fungerer? Dermed ikke sagt, at vi vil støtte et forslag om nøglehulsmærkning, hvis det skulle komme frem, men lad os gennem udvalgsarbejdet se, om vi ikke kan finde en løsning. Jeg tror godt, det kan lade sig gøre.

Formanden:

Tak til fru Karen Hækkerup. Så er det hr. Martin Henriksen som ordfører.

Martin Henriksen (DF):

I Dansk Folkeparti synes vi, Enhedslistens forslag om mærkning i Danmark af danske fødevarer er et udmærket og fornuftigt tiltag, som vi naturligvis kan støtte. Man kan dog beklage, at det kommer på så sent på aftenen, at der formentlig ikke er nogen derude, der kan se, hvordan det hænger sammen, hvem der er for eller

imod, og hvorfor det ikke kan lade sig gøre ifølge de partier, der ikke vil have en obligatorisk ordning.

Kl. 20.55

Den debat, vi har haft hidtil, kommer ikke som nogen overraskelse. Det er jo ikke første gang, at Folketingets partier benytter sig af EU som undskyldning for ikke at tage et nationalt initiativ. Dansk Folkeparti har sådan set ikke noget imod at lægge sig ud med EU på dette område, og det kommer vel ikke som en overraskelse for de fleste. Hvis det skulle komme så vidt, og hvis det skulle vise sig at være nødvendigt, vil vi godt tage en sag i EU.

Helt principielt forstår jeg ganske enkelt ikke, hvorfor vi ikke fra Folketingets side kan indføre en national ordning. Jeg forstår heller ikke Socialdemokraternes lidt uklare holdning i denne sag, for så vidt jeg husker, sagde Socialdemokraterne for et par måneder siden i forbindelse med forbrugerministerens forslag, som jo gik på frivillighed, at problemet ikke var indholdet i ministerens oplæg, men at ordningen ikke var obligatorisk. Men det får vi jo mulighed for at gøre den nu.

Det kan ikke komme bag på nogen, at industrien og detailhandelen ikke vil være med til en obligatorisk ernæringsmærkningsordning. Problemet er, at den skal være frivillig, dermed giver vi jo industrien vetoret, og hvis den ikke vil være med til at mærke de usunde fødevarer, kommer vi jo ikke nogen vegne. Vi hører tit, at en ordning, der pålægger industrien og detailhandelen at mærke fødevarer, skal gennemføres på EU-niveau og kun der, men hvorfor ikke gå forrest i Danmark og komme med en klar politik, der alt andet lige vil være en fordel for forbrugerne?

Det kunne også være relevant at kigge på de undtagelser, der er i Nicetraktaten. Ifølge artikel 30 kan et land få en undtagelse fra reglerne med henvisning til folkesundheden, og dermed kan Danmark faktisk inden for EU's rammer gennemføre en ordning. Men hvis man ikke forsøger, kommer man jo heller ikke nogen vegne.

Hvis regeringen og de andre partier i Folketinget virkelig vil have en ernæringsmærkningsordning, som bliver på forbrugernes og ikke på industriens og detailhandelens præmisser, er det vel rimeligt at konkludere, at den indsats, der foreløbig er gjort, ikke har været tilstrækkelig, i og med at industrien og detailhandelen, som det er nævnt tidligere, har mulighed for vetoret. Vi har hørt bortforklaringerne og undskyldninger-

ne tidligere, og vi kommer sikkert til at høre dem igen, men Dansk Folkeparti kan som sagt støtte forslaget.

Helge Adam Møller (KF):

Da den konservative ordfører, hr. Per Ørum Jørgensen, er optaget af et andet møde og derfor ikke har mulighed for at være til stede i salen, skal jeg på hans og den konservative folketingsgruppes vegne fremføre følgende:

I Det Konservative Folkeparti ønsker vi en enkel, brugervenlig og konstruktiv mærkning af vores fødevarer, og når vi ikke kan støtte dette forslag, skyldes det, at Fødevarestyrelsen og Danmarks Fødevarerforskningsinstitut arbejder på en ny model, og vi finder det helt naturligt at afvente resultatet af dette arbejde. Endvidere er det jo ikke muligt at etablere en obligatorisk ordning, da dette ville være i strid med varernes frie bevægelighed i Det Europæiske Fællesskab. Vi er derimod varme tilhængere af en frivillig ordning, og vi bifalder derfor, at ministeren har taget initiativ til at finde frem til en sådan løsning.

Formålet med en mærkningsordning må være at sikre forbrugerne den bedst mulige vejledning, så de på den baggrund kan træffe deres valg, enten det er fornuftigt eller det modsatte. Jeg ved godt, hvad jeg foretrækker.

Vi mener, det er vigtigst at få en løsning, der kan finde opbakning blandt både forbrugerne, detailhandelen, industrien og de syv politiske partier i Folketinget. Derfor håber vi, at også forslagsstillerne vil deltage konstruktivt i det fortsatte arbejde ud fra de muligheder, som virkelighedens verden nu byder os.

Elisabeth Geday (RV):

Ligesom Enhedslisten ønsker Det Radikale Venstre en ernæringsmærkning, som kan gøre det lettere for forbrugerne at vælge de sunde varer, der skal ned i indkøbsvognen. Jeg tror, at mange ligesom jeg selv har stået foran den endeløse række af morgenmadsprodukter, lige fra cornflakes til yoghurtboller, og filosoferet over, hvad det egentlig er bedst for mig selv og min familie at spise. Det eksisterende S-mærke fungerer ikke godt nok, og jeg tror egentlig det er de færreste forbrugere, som ved, hvad S-mærket i grunden står for.

Ministeren har jo tidligere fremsat et forslag til et nyt ernæringsmærke, kaldet indkøbsvognen, med inspiration fra Forbrugerrådets trafiklys mærke. Dette forslag har fået rosende ord fra

forbrugerne og kritik fra de handlende og producenterne, men som jeg har forstået det, drøfter ministeren og hans eksperter spørgsmålet med de involverede parter, herunder hvilke nødvendige tilpasninger af forslaget som bør ske for at tilgodese forbrugernes behov for en entydig vejledning i indkøbssituationen.

Kl. 21.00

Vi har hørt eksempler på, hvordan Coca Cola light kan få den samme sunde mærkning som andre ting – grønsager og lignende – fordi de ikke har noget nævneværdigt indhold af hverken fedt eller sukker. Det er klart, at sådan noget ikke vil vejlede forbrugeren, men målet må være, at vi opnår en i første omgang frivillig mærkningsordning i de danske butikker.

På grund af det indre marked kan vi jo ikke vedtage ensidige danske mærkningsregler, som gælder obligatorisk for alle varer, som sælges i Danmark. Hvis vi skulle lave en ensidig dansk regel, sådan som Enhedslisten foreslår, ville den kun komme til at gælde for de fødevarer, der produceres i Danmark, men ikke for de udenlandske varer, som sælges i Danmark. Det kan den ikke uden at komme i strid med EU-reglerne.

Det vil i mine øjne ikke hjælpe forbrugeren. Han eller hun vil komme til at stå i supermarkedet med en pakke danske småkager med en ernæringsmærkning, som siger »put nu ikke for mange i din indkøbsvogn«, og en pakke udenlandske småkager, som ikke vil have en lignende advarsel. Jeg er overbevist om, at den situation vil vildlede og ikke vejlede forbrugeren, og derfor kan Det Radikale Venstre ikke støtte Enhedslistens forslag.

Enhedslistens forslag vil samtidig være et handicap for vores fødevarerproducenter i Danmark, som skal forholde sig til både danske mærkningsregler og de mærkningsregler, vi i øvrigt har vedtaget på EU-plan. Fordelen ved det indre marked er jo netop at skabe et stort hjemmemarked med ensartede regler, og den fordel ødelægger vi for vores virksomheder ved at vedtage ensidige danske regler.

Selv om ministeren derfor ikke bør lovgive om en obligatorisk ernæringsmærkning, har han nogle pressionsmuligheder, som vi forventer han vil tage i anvendelse for at få virksomhederne til at lave en frivillig mærkningsordning.

Han kunne styrke Forbrugerrådet som forbrugernes vagthund over for de handlende og industrien; han kunne ændre sit finanslovfor-

slag, så Forbrugerrådet også fremover får bistand til at lave test af produkter fra barnevogne til morgenmadsboller; han kunne styrke sin egen information til forbrugerne med offentliggjorte ernæringsstests; og endelig kunne han i højere grad end i dag på EU-niveau presse på for at få vedtaget en obligatorisk ernæringsmærkning, som gælder for samtlige 25 medlemslande.

Vi vil gerne bistå forbrugeren med en bedre ernæringsmærkning, som gælder for alle fødevarer, der sælges i butikkerne, og vi ønsker, at vores virksomheder skal konkurrere på de samme vilkår som virksomheder fra andre EU-lande. Derfor må vi takke pænt nej til Enhedslistens forslag.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Nu har vi i bl.a. Europaudvalget og andre steder hver anden uge fornøjelsen af at behandle spørgsmålet om fødevarer og fødevarersundhed, f.eks. de såkaldt berigede fødevarer. For mig at se må vi vel på et eller andet tidspunkt komme dertil, hvor Det Radikale Venstre indser, at den pris, man betaler for det indre marked og de danske fødevarerproducenteres mulighed for at konkurrere dér, faktisk bliver betalt meget dyrt af de danske forbrugere, og at det måske var på tide at overveje, om det er en rigtig politik.

Men jeg kan ikke helt forstå fru Elisabeth Gedays synspunkt om, at man skal være imod det her forslag, fordi det ville virke generende for fødevarerproducenterne. Det synes jeg da er en særlig charme og kvalitet ved vores forslag, for det kunne netop motivere dem til at gå i forhandling med ministeren med henblik på at opnå et fornuftigt resultat.

Så jeg synes sådan set, at fru Elisabeth Geday har et af de gode argumenter for, hvorfor Det Radikale Venstre burde stemme for vores forslag, nemlig at det kan være med til at lægge et rigtig hårdt pres på fødevarerproducenten.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Geday (RV):

Nu oplevede jeg mere hr. Per Clausens indlæg som et indlæg i debatten end som et egentligt spørgsmål til ordføreren, men jeg ved ikke, om der var et konkret spørgsmål til mig som ordfører.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Nu har jeg været meget omhyggelig med at læse forretningsordenen, og jeg har forstået, at man slet ikke behøver at stille spørgsmål. Det er her, hvor man bare kan sige noget.

Men jeg vil selvfølgelig være glad for at høre, hvad der er forklaringen på, at Det Radikale Venstre ikke vil være med til at lægge et massivt pres på fødevarereproducenterne, et pres, som jeg tror er adskilligt hårdere end det med at opruste Forbrugerrådet, nemlig ved at sige til dem: Hvis I ikke laver en frivillig ordning, så laver vi en obligatorisk ordning, også selv om den kun kommer til at ramme jer og den selvfølgelig er skadelig for jer.

For jeg tror faktisk, at det vil medvirke til, at fødevarereproducenterne, der er kloge mennesker – i hvert fald når man trykker dem på tegnebogen – så vil finde en løsning sammen med ministeren.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Geday (RV):

Så tror jeg bare, hr. Per Clausen skal gøre op sig selv, hvem det er, han vil ramme. Er det fødevarereproducenterne, eller vil han bistå forbrugerne i deres valg af fødevarer? Mit fokus er, at vi skal have lavet en ernæringsmærkning, som bistår og vejleder forbrugeren i købsituationen. Mit mål er ikke at genere fødevarereindustrien helt generelt, men jeg kan komme lidt i tvivl om, hvorvidt det er det, som er Enhedslistens mål.

Kl. 21.05

Jeg vil bare sige, at forbrugeren efter min opfattelse altså ikke bliver vejledt af, at der gælder et sæt regler for de danskproducerede fødevarer og et andet sæt regler for de fødevarer, som vi importerer fra udlandet. For hvis vi forsøger at lade de udenlandske varer omfatte af ensidige danske regler, bryder vi jo det indre markeds regler, og så får vi simpelt hen en EU-sag på hal-sen. Det er ingen vel interesseret i?

Formanden:

Tak til fru Elisabeth Geday. Så er det hr. Poul Henrik Hedeboe som ordfører.

Poul Henrik Hedeboe (SF):

På SF's vegne vil jeg godt takke Enhedslisten for at være kommet med det her forslag.

Så vil jeg prøve at sige noget, der favner både Danmark, befolkningerne i Europa og Venstre – måske endog ledende socialdemokrater.

Jeg vil om det her sige: Det er en god lejlighed til at komme til at diskutere det område her, og det er interessant, at ministeren har spillet positivt ud med en vilje til at få reel og ordentlig oplysning ud til forbrugerne via mærkningen.

Historisk set kom ministerens forgænger, som også var konservativ, i løbet af den tid, jeg har siddet herinde i Folketinget, med en anden ordning, som var trafiklysordningen. Den var jeg også glad for som et godt input, og den kunne strengt taget lige så godt have været bag forslaget her. Jeg kan med glæde konstatere, at der er vilje rundtomkring til at gøre noget. Det er derfor, jeg kan tillade mig at inkludere befolkningen, Venstre og det hele.

Men det her kommer også i en tid, hvor der både i Danmark og med hensyn til varer, der kommer ind over vores grænser, er penge i at lave dem anderledes end, skal vi sige deres naturgrundlag.

Selvfølgelig forarbejder vi varer, men der er en tendens til at blive meget kreative i den forarbejdning, så der bliver tilsat noget berigende. Det hedder det, men i min optik kunne man godt kalde det noget andet end berigende. Man tilsætter altså ting, som i virkeligheden efter min og SF's mening ikke så meget tilsættes for at berige en vare, men mere for at få de penge, man kan få ved at kalde det noget ekstra.

Så ender man med nogle forvirrede forbrugere, som ikke aner, hvor de er henne, og derfor er det godt, at ministeren slår på ernæringsmærkning, og at Enhedslisten har taget den idé op. Vi skal have grundlæggende ernæringsmærkning og have ryddet lidt op i den jungle af forvirring, som forbrugeren kan presses ud i.

Ud fra det synes jeg også, at det her er et område, hvor vi kunne gøre noget sammen. Det må være muligt. Vi kan ikke bare lave en ensidig dansk ordning – undskyld, Enhedslisten! – for det får vi ikke andet end ballade ud af. Men hvis vi opnår politisk enighed – fuldstændig enighed er nok lidt af en utopi, men vi må kunne gå noget af den vej her i enighed – så er vi stærke over for erhvervslivet, som godt vil noget andet.

Hr. Per Clausen har nogle gange sagt, at erhvervslivet godt vil have den ordning, at de inden for hvert enkelt produkt kan vælge den, der er bedst. Så er der totalforvirring. Den model skal vi ikke over i. Men hvis vi kan få en enig politik på området – og SF deltager gerne i det arbejde – kan vi gå ud og presse erhvervslivet. Så kan vi gå ud med information, for jeg vil tro, at ministeren så ville være parat til at informere om

det, man blev enig om, og så kunne vi være et foregangsland for Europa. Så ville det være ved at være sjovt.

Vi deltager meget gerne i efterfølgende arbejde.

Formanden:

Tak til hr. Poul Henrik Hedeboe. Så er det ordføreren for forslagsstillerne, hr. Per Clausen.

Per Clausen (EL):

Jeg er ligesom hr. Martin Jespersen fra Dansk Folkeparti ked af, at det her punkt kommer på så sent. Jeg ville også gerne have klaget over det, men så gik det op for mig, at det ville have været en klage over, at der var for mange spørgsmål, og det ville måske være lidt at kaste med sten fra et glashus, hvis jeg begyndte at klage over det.

Jeg vil også sige, at Enhedslistens udgangspunkt for at gå ind i den her debat er, at vores holdning er, at det økologiske fødevarermærke, fordi det markerer nogle standarder, hvad angår både naturbelastning, behandling af dyr og indhold af tilsætningsstoffer, er det grundlæggende og det vigtigste.

Kl. 21.10

I grunden kunne vi godt nøjes med at sige det, men fordi vi synes, at der også skal være nogle andre valgmuligheder, som er gennemskuelige for folk, har vi altså valgt at gå ind i det her ud fra en resultatorienteret holdning.

Det er, fordi – vi kender det jo alle sammen godt – vi præcis ved, mener vi selv, hvad det er for nogle produkter, der er sunde, og vi alligevel lader os fascinere og snyde af lightmærkning. Man ser noget brød, som ser ud, som om det er mørkt, og tænker, at det nok er meget, meget sundt, særlig hvis der også er nogle kerner i. Bagefter finder man ud af, at man i årevis er blevet snydt, fordi der i virkeligheden indgår nogle tilsætningsstoffer i det, som ikke indeholder nogen som helst næringsstoffer.

Sådan er der en lang række eksempler på, at man kommer til at købe forkert, ikke bare fordi man ikke tænker sig om og ikke er grundig nok, men også fordi fødevarerindustrien i stor udstrækning forsøger at narre os til at tro, at de produkter, vi køber, er sundere, end de er.

Det er jo en af grundene til, at det er vigtigt med sådan et mærke, og vi har så valgt at sige, at det mærke, som forbrugerministeren kom med, var et ganske anvendeligt mærke. Det var det, fordi man i hvert fald ikke faldt for nogen af de ting, som erhvervslivet har været inde på,

som ville føre til, at vi fik et mærke, som var uanvendeligt. Det skyldes ikke, at vi ikke også kunne finde nogle mindre ting i det, som vi ikke var særlig begejstrede for. Derfor ville der, uanset om man skulle vedtage vores forslag eller ej, være brug for en grundigere behandling af den konkrete udformning. Det er jeg sådan set meget enig i.

Når vi så kommer til de argumenter, der har været imod vores forslag, vil jeg sige, at den radikale ordfører ikke behøver at tro, at vi har noget ønske om, at der skal være forskellige mærker. Vi har bare det synspunkt, at hvis man skal få folk til at forhandle reelt, også om nogle ting, de ikke selv er vældig begejstrede for, så skal man – for nu ikke at bruge et grimmere ord – tilbyde dem et alternativ, som er ringere end det, de kan forhandle sig til.

Det er derfor jeg sagde, at jeg synes, den radikale ordførers argumenter i den sag var gode argumenter for at vedtage vores forslag, selv om jeg skal indrømme, at vi i lighed med Dansk Folkeparti ikke har noget imod også at komme på kant med EU-reglerne eller i hvert fald gå til grænsen og sikkert længere end det, når det handler om at sikre danske forbrugere.

I den udstrækning folk holder sig til det argument imod vores forslag, som handler om, at det er EU-retten, det går op imod, vil jeg sige, at jeg da godt kan forstå det. Når man nu er EU-tilhænger-parti, må man tage det sure med det søde, og derfor bliver man naturligvis nødt til at argumentere for, at det er godt for det indre marked og for den danske fødevarerindustri, at vi får såkaldt berigede fødevarer, at vi får gmo-produkter osv. ind i Danmark.

Det bliver man nødt til at argumentere for, for det er en konsekvens af EU, og EU er jo grundlæggende godt. Så længe man indtager det synspunkt, har vi noget at diskutere, fordi det selvfølgelig fører til en diskussion om EU's velsignelser eller mangel på samme. Men jeg forstår godt de argumenter.

Det, jeg ikke helt forstår, er den socialdemokratiske position, må jeg ærligt indrømme, for jeg har i debatten forstået det på den måde, at Socialdemokraterne har skældt ud på ministeren, fordi han er for langsom, der ikke sker noget, og han ikke er beslutsom nok. De siger, at nu må han se at tage sig sammen osv., og så hører jeg her den socialdemokratiske ordfører holde en lang tale om, at man nu også skal drøfte tingene i længere tid med erhvervslivet, at man

nu også skal sørge for at blive enig med erhvervslivet osv. osv.

Jeg synes, at det her er udtryk for et socialdemokratisk skift i politikken, et skift, som der jo indimellem indtræder i Socialdemokratiet. Jeg synes, at nogle af de andre skift, der har været inden for de sidste 14 dage, 3 uger, 1 måned har været mere positive end det her skift, for jeg synes ærlig talt, at det var helt uklart, hvad det er for en mærkningsordning, Socialdemokraterne vil have, ud over at de drager den fulde konsekvens af EU-tilpasningen, nemlig at man selvfølgelig skal have en ordning, som erhvervslivet kan acceptere. Man vil oven i købet gå så langt, at man måske også vil prøve at finde på nogle argumenter for, at det nok også er bedre end det, der oprindeligt forelå.

Venstres ordfører spurgte, om Enhedslisten ville være med til en EU-mærkningsordning. Enhedslisten medvirker gerne til, at man optager forhandlinger med EU-lande og i øvrigt også gerne med andre lande i verden med henblik på at lave en mærkningsordning, som kan blive af international karakter.

Det har vi intet imod. Vores grundsynspunkt er bare, at det skal være aftaler, som er baseret på, at de enkelte lande selv har besluttet sig til at gå med. På den måde sikrer man, at det er nogle ordninger, som der er tilslutning til i alle landene, og ikke nogle ordninger, som man får trukket ned over hovedet i lighed med det, vi bliver udsat for på en række områder inden for fødevarerområdet.

Kl. 21.15

Der skal ikke være nogen tvivl om, at vi gerne deltager i et udvalgsarbejde, som også har den målsætning at styrke ministerens forhandlingsposition over for erhvervslivets organisationer med henblik på at opnå det bedst mulige resultat.

Vores forslag var sådan set et forsøg på at give ministeren en hjælpende hånd. Desværre

forhindrer den alt for omfattende EU-loyalitet i et flertal af det danske Folketing, at der kan tages imod den udstrakte hånd fra vores side, og det er vi selvfølgelig kedede af. Men vi vil arbejde videre med at sikre, at der kommer en fornuftig mærkningsordning.

Formanden:

Tak til hr. Per Clausen.

Af hensyn til referatet vil jeg sige, at omtalte Martin Jespersen altså hedder Martin Henriksen.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 3. november 2005, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 21.16
